

PRZYKŁADOWA PEŁNA ODPOWIEDŹ

Losy młodzieży polskiej pod zaborami. Omów zagadnienie na podstawie *Dziadów* części III Adama Mickiewicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

LEKTURA BAZOWA

Adam Mickiewicz, *Dziady* cz. III

EPOKA

Romantyzm

CZAS WYPOWIEDZI

ok. 5 min

OPRACOWANIE

nauczyciele Odrabiamy

ZESKANUJ TELEFONEM ALBO KLIKNIJ

Kursy maturalne

Pakiet 10 kursów do matury 2027 od Odrabiamy.pl.

Przećwicz to pytanie

Darmowy symulator matury ustnej. Ocena wg kryteriów CKE.

Posłuchaj

Darmowy kurs z opracowaniem pytań jawnych 2027.

JAK Z TEGO KORZYSTAĆ

To gotowa wypowiedź, taka jak na egzaminie. Etykiety na marginesie pokazują, z jakich kroków się składa. Nie ucz się jej na pamięć: zbuduj własną według tego samego planu, a potem sprawdź się w symulatorze (kod QR „Przećwicz to pytanie” wyżej).

TEZA

wstęp, który od razu mówi, co będziesz udowadniać

O tym, czy młodość będzie szczęśliwa, czy nie, decyduje wiele czynników, od środowiska po genetykę. Duże znaczenie ma także sytuacja na świecie. Literackie wyobrażenia młodości pokazują nam, że czas i miejsce, w których się żyje, mogą przesądzić o losach młodego człowieka. Tak było na przykład w czasie zaborów.

Z LEKTURY

sceny i postacie z lektury bazowej omówione pod tezę

W III części *Dziadów* Mickiewicza śledzimy losy wileńskiej młodzieży, która przebywa w więzieniu. Młodzi członkowie stowarzyszeń literackich byli ofiarami represji politycznych, ponieważ przeciwstawiali się tyranii

zaborcy. Był wśród nich Tomasz Zan - współzałożyciel Towarzystwa Filomatów. Ze wszystkich zebranych to on spędził w więzieniu najwięcej czasu. Znał więc najlepiej panujące w nim zasady. Zdawał sobie sprawę, że ani on, ani jego towarzysze nie popełnili żadnego przestępstwa. Wiedział jednak, że senator za wszelką cenę chce ująć winnego. Zaproponował, żeby ci więźniowie, którzy nie mają krewnych, wzięli na siebie winę podczas przesłuchań. Dzięki temu pozostali mogliby wyjść na wolność. Zan był gotów poświęcić się dla swoich przyjaciół. Jako ich mentor czuł się za nich odpowiedzialny.

Męczeństwo polskiej młodzieży jest głównym tematem opowieści Sobolewskiego.

Relacja z wywózki więźniów na Syberię koncentruje się na dwóch postaciach: Janczewskim i Wasilewskim. Pierwszy wykazał się wielkim męstwem i niezłomnością. Chociaż był skrajnie wycieńczony, to szedł z podniesionym czołem, nie okazując strachu. Nawet w tak trudnej chwili myślał o innych - pocieszał zarówno współwięźniów, jak i świadków wywózki. Z kolei Wasilewski został tak skatowany, że nie mógł iść o własnych siłach. Był więc niesiony przez żołnierza, a ułożeniem swojego ciała przypominał Chrystusa na krzyżu. Tym sposobem cierpienie młodych Polaków zyskuje wymiar symboliczny.

KONTEKST

drugi tekst lub zjawisko,
zestawione z lekturą

Podobną tematykę poruszał w swojej twórczości Stefan Żeromski. *Syzyfowe prace* opowiadają o wychowaniu polskiej młodzieży w czasie zaborów. Szkoła była miejscem rusyfikacji, czyli pozbawiania młodych Polaków tożsamości narodowej. Uczniowie nie mogli mówić po polsku ani czytać polskich książek. Uczyli się zakłamanej historii, a ich rodzima kultura i wiara były wyśmiewane. Ci, którzy ulegli zaborcy, stali się ulubieńcami nauczycieli, a buntownicy byli surowo karani. Drudzy po kryjomu pielęgnowali polską kulturę. Można powiedzieć, że im bardziej ich gnębiono, tym szybciej budziła się ich świadomość narodowa. Na tym właśnie polegał paradoks tytułowych syzyfowych prac.

WNIOSEK

spięcie obu części i
odpowiedź na pytanie

Losy młodych Polaków żyjących pod zaborami były bardzo tragiczne. Niektórzy, jak w *Dziadach* Mickiewicza, znosili brutalne tortury i prześladowania. Inni byli poddawani rusyfikacji - o czym pisał Żeromski w swojej powieści. W obu dziełach znajdziemy przykłady heroizmu, poświęcenia i miłości do ojczyzny. To dowód na to, że prawdziwe bohaterstwo nie musi iść w parze z wiekiem ani życiowym doświadczeniem.